

SOUHRNNÁ ZPRÁVA O PORUŠOVÁNÍ PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ Z ROKU 2018

Shrnutí

června 2018

SHRNUTÍ

SOUHRNNÁ ZPRÁVA O PORUŠOVÁNÍ PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ Z ROKU 2018

června 2018

Shrnutí

Souhrnná zpráva o porušování práv duševního vlastnictví

Tato zpráva shrnuje zjištění průzkumu zabývajících se rozsahem a hospodářskými důsledky porušování práv duševního vlastnictví v EU, který od roku 2013 prováděl Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) prostřednictvím Evropského střediska pro sledování porušování práv duševního vlastnictví (středisko pro sledování).

Záměrem zprávy je provázat různé studie o hodnotě duševního vlastnictví, o tom, jak je vnímáno ze strany veřejnosti, o mechanismech využívaných k porušování práv duševního vlastnictví a hospodářských důsledcích takového porušování a poskytnout tak jasnou představu o situaci v oblasti práv duševního vlastnictví a jejich porušování v EU. Její součástí je i kapitola o opatřeních přijímaných v boji proti porušování práv duševního vlastnictví. Plánuje se, že tato zpráva bude zveřejňována každoročně.

Ve studii provedené ve spolupráci s Evropským patentovým úřadem (EPO) úřad EUIPO zjistil, že celkový přínos odvětví intenzivně využívajících práva duševního vlastnictví pro ekonomiku EU tvoří přibližně 42 % HDP (5,7 bilionu EUR) a 28 % zaměstnanosti (a dalších 10 % prostřednictvím nepřímého vlivu na zaměstnanost v odvětvích, která natolik intenzivně práva duševního vlastnictví nevyužívají). V rámci těchto odvětví je rovněž generován přebytek v oblasti obchodu se zbytkem světa ve výši přibližně 96 miliard EUR a pracovníkům jsou vypláceny o 46 % vyšší platy než v ostatních odvětvích.

Vzhledem k tomu, jak vysoce se práva duševního vlastnictví cení, představuje jejich porušování velmi lukrativní činnost, což způsobuje významné náklady pro vlastníky práv a hospodářství obecně.

Podle studie, kterou provedl úřad EUIPO a organizace OECD v roce 2016, mohla odhadovaná míra porušování práv duševního vlastnictví v mezinárodním obchodě v roce 2013 činit až 5 % dovozu EU, což představuje 85 miliard EUR ročně.

Úřad EUIPO provedl v rámci několika odvětvových studií odhad prodejních ztrát způsobených paděláním ve 13 různých odvětvích (přímo v analyzovaných odvětvích a v rámci jejich příslušných dodavatelských řetězců). Ztráty činily celkem více než 100 miliard EUR ročně.

Zločinecké skupiny motivuje k padělání vysoká hodnota, mírné tresty a vysoká návratnost investic. Způsob práce těchto skupin je díky rozvoji technologií a distribučních řetězců čím dál složitější a zároveň se také neustále rozšiřuje sortiment padělaných výrobků.

Obchodní modely, které padělatelé uplatňují, využívají k distribuci výrobků a propagaci distribuce, jakož i získávání nelegálního digitálně šířeného obsahu do značné míry internet. Internetové stránky, na nichž se prodávají padělané výrobky, mají další příjmy z reklamy, a to jednak z „vysoce rizikové“ reklamy (pornografie, hazardní hry a malware), jednak paradoxně také od výrobců zákonných značek, kterým inzerování na těchto stránkách škodí hned dvakrát (poškozují tím svoji vlastní značku a hostitelským stránkám dodávají na věrohodnosti).

Kromě analýzy padělaných výrobků a pirátského obsahu se studie úřadu EUIPO zaměřily také na poptávku, to znamená přístup evropských občanů k právům duševního vlastnictví a jejich ochotu podílet se na nezákonné spotřebě. Spotřebitele k nákupu padělaných výrobků motivují nižší ceny, snadná dostupnost a nedostatečné odsouzení ze strany společnosti v souvislosti s těmito nákupy.

EUIPO na tento vývoj společně s partnery z veřejného i soukromého sektoru reaguje a přijímá a podporuje různá opatření, s jejichž pomocí se tyto problémy snaží řešit. K těmto opatřením patří informování vlastníků práv o změnách, jimiž porušování práv prochází, spolupráce s Europolem na rozsáhlejších reakcích na trestnou činnost v oblasti duševního vlastnictví, v neposlední řadě také financování specializovaného oddělení pro trestnou činnost v oblasti duševního vlastnictví v rámci Europolu, podpora úsilí Evropské komise (GŘ pro obchod) v boji proti nabídce padělaných výrobků z třetích zemí a informování občanů o dostupnosti legální nabídky digitálního obsahu a o tom, jaký hospodářský dopad má nakupování padělaných výrobků nebo nezákonný přístup k digitálnímu obsahu.

Zpráva je rozdělena do několika hlavních kapitol:

Hospodářský přínos a hodnota práv duševního vlastnictví

Tato kapitola obsahuje shrnutí studie o přínosu duševního vlastnictví z roku 2016, z níž vyplynulo, že 42 % HDP EU a 28 % zaměstnanosti generují odvětví, která intenzivně využívají práva duševního vlastnictví. Obsahuje také shrnutí studie na úrovni podniků z roku 2015, z níž vyplynulo, že společnosti vlastníci alespoň jednu ochrannou známku, průmyslový vzor nebo patent vykazují lepší hospodářskou výkonnost než firmy, které žádná práva duševního vlastnictví nevládní, což se projevuje zejména u malých a středních podniků. Pojednává také o srovnávacím přehledu týkajícím se malých a středních podniků z roku 2016, v němž bylo podrobeno průzkumu více než 9 000 malých a středních podniků v EU

s cílem zjistit, jak využívají práva duševního vlastnictví, nebo z jakého důvodu práva duševního vlastnictví nevyužívají.

Jak a proč se práva duševního vlastnictví porušují?

Tato kapitola zkoumá nabídku a poptávku trhu s ohledem na výrobky porušující práva duševního vlastnictví. V souvislosti s nabídkou pojednává o metodách, které se používají k přiblížení padělaných výrobků ke spotřebitelům, přičemž vychází z různých zdrojů a zpráv, jako je společná situační zpráva úřadu EUIPO a Europolu z roku 2017. Samostatné podkapitoly zkoumají obchodní modely používané porušiteli práv na internetu, zejména reklamu na internetových stránkách podezřelých z porušování práv a zneužívání systému doménových jmen ke generování provozu směřujícího k internetovým obchodům prodávajícím padělané výrobky.

Poslední podkapitola se zabývá poptávkou: co spotřebitele motivuje k tomu, aby porušovali práva duševního vlastnictví. Vychází ze studie vnímání práv duševního vlastnictví z roku 2017 a přehledu týkajícího se mládeže z roku 2016, z nichž vyplynulo, že mezi faktory uváděnými mladými lidmi jako důvody k porušení práva duševního vlastnictví je nižší cena padělaných výrobků a nižší cena a větší vnímaná dostupnost nezákonného obsahu na internetu v porovnání s legální nabídkou.

Hospodářské důsledky porušování práv duševního vlastnictví

Tato kapitola se věnuje hospodářskému dopadu porušování práv v soukromém i veřejném sektoru ekonomiky. Vychází ze společných studií úřadu EUIPO a organizace OECD o obchodu s padělkami a z odvětvových studií zveřejněných od roku 2015, které poskytují odhady ekonomických nákladů vzniklých v důsledku existence padělaných výrobků v EU. Zahrnuje jak dopad na odbyt a zaměstnanost v soukromém sektoru, tak nepřímý dopad na veřejné finance. Společně vzato poskytují tyto dva soubory studií ucelený obrázek světového obchodu s padělanými výrobky (zejména s důrazem na dovoz padělků do EU, které tvoří až 5 % z celkového dovozu do EU) a ukazují nejvíce dotčená odvětví, původ padělaných výrobků a výsledný dopad na evropskou ekonomiku.

Poslední podkapitola zkoumá náklady na boj proti porušování práv duševního vlastnictví, které vynakládá soukromý sektor, přičemž vychází z průzkumu téměř 1 300 firem ve 14 členských státech v roce 2017. Z tohoto průzkumu vyplynulo, že náklady na řešení problémů souvisejících s porušováním práv jsou obzvláště tíživé pro menší podniky.

SOUHRNNÁ ZPRÁVA O PORUŠOVÁNÍ PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ Z ROKU 2018

SHRnutí

června 2018